

**Motivasyonel Faktörlerin Psikolojik İyi Oluş ve Yaşam Memnuniyetine Etkisi:
Gönüllü Gençler Örneği¹**

Vildan AKBULUT¹ , Burak Ahmet AKBULUT²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1528599>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Erzincan Binali
Yıldırım Üniversitesi,
Spor Bilimleri
Fakültesi,
Erzincan/Türkiye

²Atatürk Üniversitesi,
Kış Sporları ve Spor
Bilimleri Enstitüsü,
Erzurum/Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı, motivasyonel faktörlerin gençlik merkezlerine üye olan gönüllü gençlerin psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetine etkisini incelemektir. Çalışma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya Ağrı ve Erzincan illerindeki Gençlik Merkezlerine üye olan ve sportif etkinliklerde gönüllü olarak görev alan 214 genç katılmıştır. Araştırma verileri “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİÖÖ)”, “Yaşam Memnuniyeti Ölçeği (YMÖ)” ve “Gönüllü Motivasyon Envanteri (GME)” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde; betimsel istatistikler, t-testi, ANOVA, Pearson ve Spearman korelasyon ile çoklu regresyon kullanılmıştır. Katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre farklılaşmamaktadır. Sportif etkinliklerde düzenli olarak görev alan gençlerin psikolojik iyi oluş ve “Sosyal Etkileşim” puanları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Sportif etkinliklere gönüllü olarak katılım amacı sosyal ilişki kurmak olan gençlerin psikolojik iyi oluş, “Takdir Etme”, “Sosyal Etkileşim” ve “Benlik Saygısı” puanları; psikolojik anlamda kendini iyi hissetmek amacıyla katılan gençlerin “Sosyal Etkileşim” ve “Benlik Saygısı” puanları; topluma katkıda bulunmak amacıyla katılan gençlerin psikolojik iyi oluş ve “Karşılıklık” puanları daha yüksektir. Gençlik merkezine üyelik süresi ile psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyeti arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. PİÖÖ, YMÖ ve GME’den alınan puanlar arasındaki korelasyon katsayıları, ölçek puanları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Son olarak “Karşılıklık” algısının psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetinin anlamlı birer yordayıcısı olduğu görülmüştür.

Sorumlu Yazar:
Vildan AKBULUT
vildan.akbulut@ebyu.edu.tr

Anahtar kelimeler: Gönüllü Motivasyonu, Psikolojik İyi Oluş, Yaşam Memnuniyeti

The Effect of Motivational Factors on Psychological Well-Being and Life Contentment: The Example of Young Volunteers

Abstract

The aim of this study is to examine the effect of motivational factors on the psychological well-being and life contentment of volunteer youth who are members of youth centers. The research was designed in correlational research model. 214 young people who were members of Ağrı and Erzincan Youth Centers and volunteered in sports activities participated in the research. 'Psychological Well-Being Scale (PWBS)', 'Life Contentment Scale (LCS)' and 'Voluntary Motivation Inventory (VMI)' were used to collect data. Descriptive statistics, t-test, ANOVA, Pearson and Spearman Correlation and multiple regression were used in the data analysis. While the scores of the participants from the scales don't differ significantly according to gender; psychological well-being and 'Social Interaction' scores of young people who regularly take part in sports activities differ significantly. Psychological well-being, 'Recognition', 'Social Interaction' and 'Self-Esteem' scores of young people whose purpose of voluntarily participating in sports activities is to establish social relationships; 'Social Interaction' and 'Self-Esteem' scores of volunteer young people who participated in order to feel good psychologically; young people who participate in order to contribute to society have higher psychological well-being and 'Reciprocity' scores. There is a positive and significant relationship between the duration of youth center membership and psychological well-being and life contentment. The correlation coefficient between the scores obtained from PWBS, LCS and VMI shows that there is a positive significant relationship between scale scores. Finally, the perception of 'Reciprocity' was found to be a significant predictor of psychological well-being and life contentment.

Keywords: Volunteer Motivation, Psychological Well-Being, Life Contentment

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
06.08.2024

Kabul Tarihi:
22.09.2024

Online Yayın Tarihi:
28.09.2024

¹ Bu çalışma, 5. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Gönüllü motivasyonu, psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyeti, kişilerin genel yaşam kalitesini ve mutluluğunu belirleyen önemli bileşenlerdir. Gönüllü motivasyonu, bireylerin topluma katkı sağlama isteği ve kişisel gelişim fırsatlarından beslenirken (Dwyer vd., 2013), psikolojik iyi oluş, bireysel gelişim ve kendini kabul, pozitif ilişkiler, özerklik, çevresel otorite ve yaşam hedefi gibi alt boyutlarla tanımlanır (Ryff, 2013). Yaşam memnuniyeti ise bireylerin yaşamlarının çeşitli alanlarındaki memnuniyet düzeylerini bir bütün olarak ele alarak, subjektif iyi oluşun önemli bir bileşeni olarak kabul edilir (Diener vd., 2018a). Bu üç kavram, bireylerin stresle başa çıkma kapasitelerini, sosyal ilişkilerini ve genel yaşam kalitelerini artırarak kişilerin daha anlamlı ve memnuniyet dolu bir yaşam sürmelerine katkıda bulunur (Luhmann vd., 2012).

Dünyanın dört bir yanında milyonlarca insan, herhangi bir maddi karşılık beklemeden ve zorunluluk olmaksızın, sahip oldukları maddi ve manevi potansiyelleri kullanarak insanlığa ve dünyaya fayda sağlamak amacıyla gönüllü olmaktadır (Wallace vd., 2015). Gönüllülük, yalnızca topluma fayda sağladığı düşünülen hedeflere ulaşmanın doğru olduğuna inanarak, sivil toplum kuruluşlarının desteklediği faaliyetlerde bireylerin yakın veya uzak çevrelerine katkıda bulunmalarını ifade eder (Güder, 2006; Özmutaf, 2012). Bu doğrultuda organizasyonlarda görev alan gönüllü kişiler düzenlenen etkinliklerin sorunsuz bir şekilde yürütülmesi amacıyla verilen görevleri yerine getirmeye çalışmaktadırlar (Auld ve Cuskelly, 2001). Tüm etkinliklerde olduğu gibi özellikle spor organizasyonlarının düzenlenmesinde kritik öneme sahip olan gönüllüler, konaklama, medya, takım yönetimi ve irtibat, gönüllü yönetimi ve denetimi, alan yönetimi, seyirci kontrolü, ilk yardım, etkinlik işlemleri ve kayıt gibi görevler üstlenmektedirler (Ringuet, 2012). Bireylerin çeşitli etkinliklere katılımında onlara enerji veren ve davranışın yönünü belirleyen motivasyon kavramı (Ryan ve Deci, 2017) gönüllü kişilerin de faaliyette görev almak istemesi ve etkinlikte istekli bir şekilde hareket etmesi açısından önem arz etmektedir. Gönüllü kişileri harekete geçiren ve herhangi bir faaliyette görev almalarına teşvik eden başlıca motivasyon yardımı etme isteğidir (Bektaş, 2021). Yardım etme isteğinin yanı sıra gönüllülük faaliyetlerinde kişileri motive eden birçok faktör bulunmaktadır. Bunlardan bazıları bireylerin topluma katkı sağlama isteği, kişisel gelişim fırsatları, sosyal bağlar kurma arzusu, itibar görme ve saygınlık kazanma, etkinliğin bir parçası haline gelme ve altruistik değerlerdir (Bang ve Chelladurai, 2009; Clary ve Snyder, 1999; Erdoğan vd., 2020). Gönüllülerin, içsel ve dışsal motivasyon kaynaklarından beslenen bu isteklilikleri, gönüllü çalışmaların sürdürülebilirliği ve etkinliği için kritik bir rol oynamaktadır.

Psikolojik iyi oluş, bireylerin yaşamlarından duydukları memnuniyet, olumlu duyguların deneyimlenmesi ve kişisel işlevsellik gibi unsurları kapsayan çok boyutlu bir kavramdır (Diener vd., 2018b). Bireysel olarak gelişim gösterme, anlamlı hedeflere ulaşabilme ve diğer bireylerle nitelikli

ilişkiler kurabilme olarak ifade edilen bu kavram kişinin mevcut potansiyelini en iyiye ulaştırabilmek için göstermiş olduğu çabayla ilgilidir (Keyes vd., 2002). Diğer yandan bireylerin hem subjektif (mutluluk ve yaşam tatmini) hem de objektif (işlevsellik ve anlamlılık) iyi oluş durumlarını içeren (Ryff ve Singer, 2008) psikolojik iyi oluş bireyin kendi hayatını, duygu ve düşüncelerini nasıl değerlendirdiğidir (Gültekin ve Polatçı, 2022). Kısacası kişinin kendinden memnun olması ve kendisine yönelik olumlu bir bakış açısı benimsemesidir (Diener vd., 2010). Kişi eğer yaşamında sergilemiş olduğu faaliyetlerden memnun ise bu durum onun psikolojik iyi oluşuna olumlu yönde yansiyacak, eğer tam tersi bir durum söz konusu ise kişi kendini psikoloji olarak iyi hissetmeyecektir.

Yaşam memnuniyeti, bireylerin genel yaşam kalitelerini değerlendirmeleri ve yaşamlarından duydukları memnuniyet düzeyini yansıtma larında önemli olan psikolojik kavramlardan bir diğeridir (Diener vd., 1999). Öyle ki bu kavram bireylerin yaşamlarının çeşitli alanlarındaki memnuniyet düzeylerini bir bütün olarak ele alarak öznel iyi oluşun önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Pavot ve Diener, 2008). Kişinin içinde bulunduğu yaşam şartlarından memnun olması şeklinde ifade edilen yaşam memnuniyeti, insanların hayattan istedikleri ile sahip oldukları arasında uyumun olması olarak da tanımlanmaktadır (Akın ve Yalnız, 2015; Vara, 1999). Yaşam memnuniyetinin nasıl algılandığı kişiden kişiye farklılık göstermekle birlikte her bireyin ulaşmak istediği bir düzey ve amaç vardır (Mert ve Ardahan, 2014). Bu doğrultuda yüksek yaşam memnuniyeti kişinin ulaşmak istediği bir olgu şeklinde ifade edilebilir. Yaşam memnuniyeti üzerinde kültür, sosyal ilişkiler, sağlık ve demografik faktörler gibi birçok durumun etkili olduğu ve bu faktörlerinde önem düzeyinin kişiden kişiye farklılık gösterdiği belirtilmektedir (Saygılı vd., 2017). Nitekim bir kişinin yaşam memnuniyeti çevresiyle olan ilişkilerinden olumsuz etkilenirken, diğer bir kişi içinde bulunduğu toplumun kültürel yapısından olumlu yönde etkilenebilmektedir. Diğer yandan yaşam memnuniyetinin bireylerin psikolojik, fiziksel ve sosyal sağlığı üzerindeki olumlu etkilerinin yaşam kalitelerine de olumlu yönde yansıdığı ifade edilmektedir (Luhmann vd., 2012).

Sonuç olarak, gönüllü motivasyonu, psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetinin bireylerin hayatlarını daha anlamlı, tatmin edici ve dengeli bir şekilde sürdürmelerini sağlayan kritik unsurlar olduğu söylenebilir. Bu kavramların kişilerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde daha sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmeleri için önemli bir temel oluşturduğu ve kişilerin yaşam kalitelerinin artırılması adına bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasının önemli olduğu belirtilmektedir (Clary ve Snyder, 1999; Luhmann vd., 2012; Ryff ve Singer, 2008). Bu doğrultuda bireylerin gönüllü olarak katıldığı faaliyetlerden beklentileri kişinin katılım amacına göre farklılık gösterebilmektedir. Her ne amaçla olursa olsun gönüllü bireylerin karşılık beklemeden görev almış oldukları faaliyetlerden daha fazla haz duydukları ve bu durumda bireylerin psikolojik iyi oluşuna yansiyacağı ve aynı zamanda da yaşam memnuniyetleri üzerinde etkili olacağı düşünülmektedir. Yukarıda açıklanmaya çalışılan

bilgiler doğrultusunda gönüllü motivasyonunun psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyeti üzerinde etkisinin olduğu düşünülmektedir.

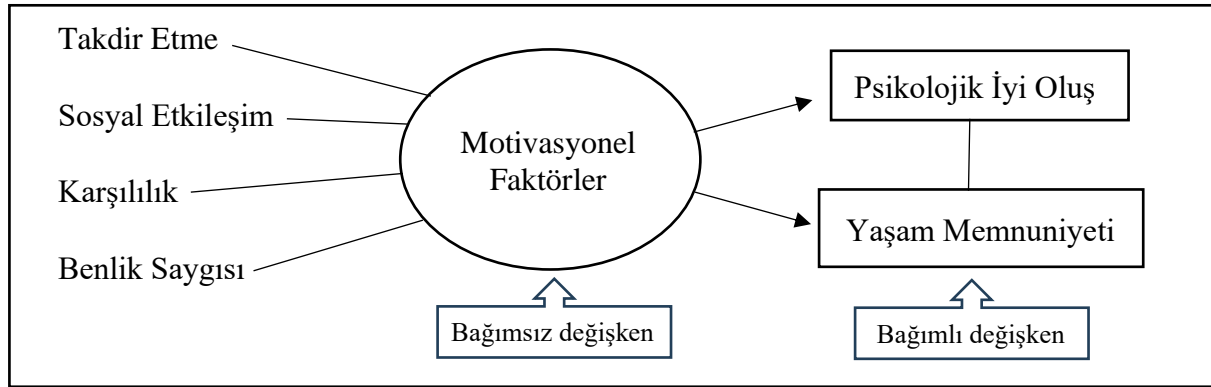
Buradan hareketle bu araştırmada 'Motivasyonel faktörlerin gençlik merkezlerine üye olan gönüllü gençlerin psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetine etkisi ne düzeydedir?' sorusuna cevap aranmıştır. Bu bağlamda aşağıda bulunan alt problemler incelenmiştir. Gönüllü gençlerin:

1. Ölçeklerden aldıkları puanlar cinsiyet, sportif etkinliklerde düzenli olarak görev alma durumu, sportif etkinliklerde gönüllü olarak görev alma amacına göre farklılık göstermekte midir?
2. Gençlik merkezine üyelik süresi, psikolojik iyi oluş, yaşam memnuniyeti ve gönüllü motivasyonu faktör puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Motivasyonel faktörlerin psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetine etkisi ne düzeydedir?

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model en az iki değişken arasında birlikte bir farklılaşma olup olmadığını ya da farklılaşmanın derecesini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmaktadır (Karasar, 2012). Çalışmadan elde edilen veriler ise araştırmacıların duruma herhangi bir etkisinin olmadığı, katılımcılara sunulan formlardaki maddelere doğrudan cevapların işaretlendiği anket tekniği ile toplanmıştır (Ekiz, 2020).

Şekil 1. Araştırma Modeli

Çalışma Grubu

Araştırmaya, Ağrı ve Erzincan illerindeki Gençlik Merkezlerine üye olan ve sportif etkinliklerde gönüllü olarak görev alan 214 ($Ort_{yaş}:20.85\pm2.75$) birey katılmıştır. Çok değişkenli analizlerin uygulanabilmesi için $n>200$ olmasının yeterli olacağı belirtilmektedir (Kline, 2011). Bu doğrultuda çalışma için ulaşılan örneklem sayısının yeterli olduğu söylenebilir. Araştırmada kolayda

örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde her bireyin örnekleme seçilme olasılığı aynıdır ve bireylerin seçilme durumları diğer kişileri etkilememektedir (Büyüköztürk vd., 2020).

Veri Toplama Araçları

Çalışma verilerinin toplanması amacıyla kullanılan form “Kişisel Bilgi Formu”, “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği”, “Yaşam Memnuniyeti Ölçeği” ve “Gönüllü Motivasyon Envanteri” olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu

Gönüllü gençler ile ilgili bilgi edinmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan bu form cinsiyet, yaş, gençlik merkezine üyelik süresi, sportif etkinliklerde düzenli olarak görev alma durumu ve sportif etkinliklerde gönüllü olarak görev alma amacı değişkenlerinden oluşmaktadır.

Tablo 1

Demografik Bilgilerin Dağılımı

		n	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	159	74.3
	Erkek	55	25.7
	Toplam	214	100
Sportif Etkinliklerde Düzenli Olarak Görev Alma Durumu	Evet	114	53.3
	Hayır	100	46.7
	Toplam	214	100
Serbest Zamanı Değerlendirmek	Katılan	127	59.3
	Katılmayan	87	40.7
	Toplam	214	100
Sportif Etkinliklerde Gönüllü Olarak Görev Alma Amacı	Sosyal İlişki Kurmak		
	Katılan	141	65.9
	Katılmayan	73	34.1
	Toplam	214	100
Psikolojik Anlamda İyi Hissetmek	Katılan	125	58.4
	Katılmayan	89	41.6
	Toplam	214	100
Topluma Katkıda Bulunmak	Katılan	125	58.4
	Katılmayan	89	41.6
	Toplam	214	100

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PIOÖ)

Gönüllü gençlerin psikolojik iyi oluşlarını belirlemek amacıyla Diener vd. (2010) tarafından geliştirilme süreci yürütülen ve Türkçe uyarlaması Telef (2013) tarafından yapılan PIOÖ kullanılmıştır. Ölçek 8 maddeden oluşmakta olup tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçek maddeleri 7’li Likert tipinde puanlanmaktadır. Ölçekten elde edilecek puanlar en düşük 8 en yüksek 56’dır. Maddelere ilişkin faktör yük değerleri 0.54 ile 0.76 arasında değişmektedir. Yapılan DFA sonucunda

ise uyum indeksi değerlerinin “RMSEA=0.08, SRMR=0.04, GFI=0.96, NFI=0.94, RFI=0.92, CFI=0.95 ve IFI=0.95” olduğu tespit edilmiştir. PİOÖ ilişkin iç tutarlılık katsayısının 0.80 olduğu görülmüştür. Mevcut çalışma için hesaplanan Cronbach Alpha değeri 0.89’dir.

Yaşam Memnuniyeti Ölçeği (YMÖ)

Ölçek geliştirme süreci Lavalley vd. (2007) tarafından yürütülen, Akın ve Yalnız’ın (2015) Türkçe uyarlamasını yaptığı YMÖ çalışmada kullanılan bir diğer veri toplama aracıdır. Ölçekte 5 madde bulunmaktadır. Tek faktörlü yapıya sahip olan ölçek 7’li Likert tipi derecelendirmeye puanlanmaktadır. Gerçekleştirilen DFA sonucunda elde edilen değerler RMSEA=0.080, CFI=0.98, IFI=0.98, GFI=0.98, AGFI=0.94, SRMR=0.033 şeklindedir. Ölçekten elde edilen iç tutarlık katsayısı 0.87’dir. Bu çalışma kapsamında hesaplanan iç tutarlık katsayısı ise 0.76’dir

Gönüllü Motivasyon Envanteri (GME)

Esmond ve Dunlop (2004) tarafından geliştirilmiş olan GME’ni Çevik ve Gürsel (2015) Türkçe’ye uyarlamıştır. GME 43 madde ve 10 faktörlü yapıya sahiptir. Bu çalışma kapsamında Takdir Etme, Sosyal Etkileşim, Karşılılık ve Benlik Saygısı olmak üzere 4 faktör değerlendirmeye alınmıştır. Ölçek 5’li Likert tipi ölçek formundadır ve “1-Kesinlikle katılmıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum” şeklinde bir derecelendirme içermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda RMSEA=0.08, GFI=0.76, NNFI=0.92, NFI=0.92, CFI=0.95, SRMR=0.08 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğe ilişkin Cronbach Alpha değerleri Takdir Etme:0.45, Sosyal Etkileşim:0.69, Karşılılık:0.62 ve Benlik Saygısı:0.68 şeklindedir. Bu çalışma için hesaplanan Cronbach Alpha değerleri ise Takdir Etme:0.48, Sosyal Etkileşim:0.85, Karşılılık:0.77 ve Benlik Saygısı:0.80’dir.

Verilerin Toplanması

Çalışma verilerinin elde edilmesi amacıyla kullanılan form örneklem grubuna uygulanmadan önce gençlik merkezlerinin bağlı olduğu Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinden gerekli izinler alınmıştır. Çalışmanın verileri Kasım-Aralık 2023 tarihinde Google formlar aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Çalışmada gerekli bilgilendirmeler yapılarak gönüllü katılım ilkesi esas alınmıştır.

Verilerin Analizi

Toplanan verilerin analizi gerekli kontrollerin yapılmasının ardından istatistiksel analiz programı olan SPSS 21 ile gerçekleştirilmiştir. Verilere ilişkin analizler betimsel istatistikler, t-testi, Pearson ve Spearman korelasyon testleri ile çoklu regresyon kullanılarak yapılmıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizi (enter metodu) için Mahalanobis ve Cook’s değerine göre normallik (çok değişkenli) ve doğrusallık varsayımlarını etkileyen uç değerlerin olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Yordayıcı değişkenler arasındaki ikili korelasyon katsayıları ise Variance Inflation Factor (VIF), Confidence Interval (CI) değerleri ile tolerans değerleri yordayıcı değişkenler arasında yüksek bağlantı katsayısının bulunmaması şartı için incelenmiş ve analizler bu sonuçlara göre yapılmıştır (Büyüköztürk, 2015). Parametrik testlerin ön şartları çarpıklık ve basıklık değerleri, normal dağılım eğrisi ve Levene testi ile değerlendirilmiştir (Büyüköztürk, 2015; Karagöz, 2016). Çarpıklık ve basıklık değerlerinin sırasıyla |3.0| ve |10.0|'ı aşmaması gerektiği belirtilmektedir (Kline, 2011). Bu doğrultuda çalışma kapsamındaki ölçekler ve faktörler incelendiğinde elde edilen puanların normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Verilerin analizinde korelasyon katsayısının, |0.00-0.30| arasında olması düşük düzeyde; |0.30-0.70| arasında olması orta düzeyde ve |0.70-1.00| arasında olması yüksek düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2015). Ölçeklere ilişkin güvenilirliğin tespit edilmesinde Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır.

Araştırmanın Etiği

Araştırmanın etik açıdan uygunluğu ile ilgili Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Sağlık ve Spor Bilimleri Etik Kurulu'ndan 27 Ekim 2023 tarihli ve 10/07 sayılı karar ile onay alınmıştır. Araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya katılan gönüllü gençlerin, “PİÖÖ'nden” elde ettikleri puanların aritmetik ortalaması 5.50, “YMÖ'nden” elde ettikleri puanların aritmetik ortalaması 4.21'dir. GME incelendiğinde faktör bazında en yüksek ortalamanın ‘Sosyal Etkileşim’ (4.38) boyutunda, en düşük ortalamanın ise ‘Takdir Etme’ (4.09) boyutunda olduğu görülmüştür. Ölçek puanlarına ilişkin veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Ölçek Puanlarının Dağılımı

	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Psikolojik İyi Oluş	5.50	1.17	-1.41	2.58
Yaşam Memnuniyeti	4.21	1.39	-0.30	-0.23
Takdir Etme	4.09	0.69	-0.72	0.62
Sosyal Etkileşim	4.38	0.65	-1.42	3.62
Karşılılık	4.30	0.84	-1.63	3.34
Benlik Saygısı	4.22	0.64	-1.68	6.46

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet değişkenine göre PİÖÖ, YMÖ ve GME faktörlerinden elde ettikleri puanların t-testi sonuçları tablo 3’te yer almaktadır. Gerçekleştirilen analiz sonucunda

katılımcıların cinsiyet değişkenine göre PİÖÖ ($t=0.42$, $p>0.05$), YMÖ ($t=0.20$, $p>0.05$), ‘Takdir Etme’ ($t=0.58$, $p>0.05$), ‘Sosyal Etkileşim’ ($t=0.95$, $p>0.05$), ‘Karşılılık’ ($t=0.38$, $p>0.05$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($t=1.20$, $p>0.05$) faktör puanlarının anlamlı farklılaşmadığı görülmüştür.

Tablo 3

Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

	Kadın (n=159)		Erkek (n=55)		t	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Psikolojik İyi Oluş	5.48	1.12	5.56	1.31	0.42	0.67
Yaşam Memnuniyeti	4.20	1.38	4.24	1.43	0.20	0.84
Takdir Etme	4.11	0.71	4.05	0.61	0.58	0.56
Sosyal Etkileşim	4.35	0.67	4.45	0.58	0.95	0.34
Karşılılık	4.29	0.82	4.34	0.89	0.38	0.71
Benlik Saygısı	4.19	0.67	4.31	0.56	1.20	0.23

Analiz sonuçları, gönüllü gençlerin sportif etkinliklerde düzenli olarak görev alma değişkenine göre PİÖÖ ($t=2.54$, $p<0.05$) ve ‘Sosyal Etkileşim’ ($t=2.41$, $p<0.05$) faktör puanlarının istatistiksel anlamda farklılaştığını göstermektedir. Bu bulguya göre sportif etkinliklerde düzenli olarak görev alan katılımcıların psikolojik iyi oluş ve ‘Sosyal Etkileşim’ puanları daha yüksektir. Diğer yandan gerçekleştirilen analiz sonucunda YMÖ ($t=1.95$, $p\geq 0.05$), ‘Takdir Etme’ ($t=1.39$, $p>0.05$), ‘Karşılılık’ ($t=1.70$, $p>0.05$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($t=2.00$, $p\geq 0.05$) faktör puanlarının anlamlı farklılaşmadığı görülmüştür (Tablo 4).

Tablo 4

Sportif Etkinliklerde Düzenli Görev Almaya Göre T-Testi Sonuçları

	Evet (n=114)		Hayır (n=100)		t	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Psikolojik İyi Oluş	5.69	1.26	5.29	1.03	2.54	0.01
Yaşam Memnuniyeti	4.38	1.31	4.01	1.45	1.95	0.05
Takdir Etme	4.03	0.69	4.16	0.68	1.39	0.17
Sosyal Etkileşim	4.48	0.65	4.27	0.64	2.41	0.02
Karşılılık	4.39	0.88	4.20	0.78	1.70	0.09
Benlik Saygısı	4.30	0.68	4.13	0.59	2.00	0.05

Analizler, sportif etkinliklerde görev alma amacı serbest zamanı değerlendirmek olan gönüllü gençlerin PİÖÖ ($t=2.08$, $p<0.05$) puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı olduğunu, YMÖ ($t=1.45$, $p>0.05$), ‘Takdir Etme’ ($t=1.40$, $p>0.05$), ‘Sosyal Etkileşim’ ($t=0.98$, $p>0.05$), ‘Karşılılık’ ($t=1.16$, $p>0.05$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($t=1.65$, $p>0.05$) faktör puanlarının ise anlamlı farklılaşmadığını göstermektedir. Bu bulguya göre sportif etkinliklerde görev alma amacı serbest zamanı değerlendirmek olmayan katılımcıların psikolojik iyi oluş puanları daha yüksektir. Öte yandan sportif

etkinliklerde görev alma amacı sosyal ilişki kurmak (yeni ortam, yeni arkadaş vb.) olan gençlerin PİÖÖ ($t=2.62$, $p<0.05$), ‘Takdir Etme’ ($t=3.03$, $p<0.01$), ‘Sosyal Etkileşim’ ($t=2.90$, $p<0.01$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($t=2.09$, $p<0.05$) faktör puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı olduğu, YMÖ ($t=1.40$, $p>0.05$) ve ‘Karşılılık’ ($t=1.63$, $p>0.05$) faktör puanlarının ise istatistiksel açıdan farklılaşmadığı görülmüştür (Tablo 5). Elde edilen bu bulguya göre anlamlı farklılığın tespit edildiği tüm durumlarda sportif etkinliklerde görev alma amacı sosyal ilişki kurmak olan katılımcıların puanları daha yüksektir.

Tablo 5

Sportif Etkinliklerde Görev Alma Amacına (Serbest Zamanı Değerlendirmek ve Sosyal İlişki Kurmak) Göre T-Testi Sonuçları

	Serbest Zamanı Değerlendirmek				Sosyal İlişki Kurmak							
	Katılan (n=127)		Katılmayan (n=87)		Katılan (n=141)		Katılmayan (n=73)		t	p		
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Psikolojik İyi Oluş	5.37	1.27	5.70	0.99	2.08	0.04	5.67	1.02	5.19	1.38	2.62	0.01
Yaşam Memnuniyeti	4.10	1.37	4.38	1.40	1.45	0.15	4.31	1.30	4.02	1.54	1.40	0.16
Takdir Etme	4.04	0.71	4.17	0.64	1.40	0.16	4.19	0.65	3.90	0.72	3.03	0.00
Sosyal Etkileşim	4.34	0.64	4.43	0.66	0.98	0.33	4.48	0.52	4.18	0.81	2.90	0.00
Karşılılık	4.24	0.89	4.38	0.75	1.16	0.25	4.37	0.73	4.16	1.00	1.63	0.11
Benlik Saygısı	4.16	0.66	4.31	0.60	1.65	0.10	4.30	0.50	4.07	0.84	2.09	0.04

Tablo 6’da gönüllü gençlerin ölçeklerden aldıkları puanların sportif etkinliklerde görev alma amacına ilişkin t-testi sonuçları yer almaktadır. Gerçekleştirilen analizler, sportif etkinliklerde görev alma amacı psikolojik anlamda iyi hissetmek olan katılımcıların ‘Sosyal Etkileşim’ ($t=2.03$, $p<0.05$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($t=2.19$, $p<0.05$) faktör puanlarının farklılaştığını, PİÖÖ ($t=0.53$, $p>0.05$), YMÖ ($t=0.60$, $p>0.05$), ‘Takdir Etme’ ($t=1.06$, $p>0.05$) ve ‘Karşılılık’ ($t=1.92$, $p>0.05$) faktör puanlarının ise farklılaşmadığını göstermektedir. Ulaşılan bu bulguya göre sportif etkinliklerde görev alma amacı psikolojik anlamda iyi hissetmek olan katılımcıların ‘Sosyal Etkileşim’ ve ‘Benlik Saygısı’ puanları daha yüksektir. Ayrıca sportif etkinliklerde görev alma amacı topluma katkıda bulunmak olan katılımcıların PİÖÖ ($t=2.13$, $p<0.05$) ve ‘Karşılılık’ ($t=2.03$, $p<0.05$) puanlarının farklılaştığı, YMÖ ($t=1.02$, $p>0.05$), ‘Takdir Etme’ ($t=1.57$, $p>0.05$), ‘Sosyal Etkileşim’ ($t=1.76$, $p>0.05$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($t=1.93$, $p>0.05$) puanlarının ise farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ulaşılan bu bulguya göre ise sportif etkinliklerde görev alma amacı topluma katkıda bulunmak olan katılımcıların psikolojik iyi oluş ve ‘Karşılılık’ puanları yüksektir.

Tablo 6

Sportif Etkinliklerde Görev Alma Amacı (Psikolojik Anlamda İyi Hissetmek ve Topluma Katkıda Bulunmak) Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

	Psikolojik Anlamda İyi Hissetmek				Topluma Katkıda Bulunmak							
	Katılan (n=125)		Katılmayan (n=89)		t	p	Katılan (n=125)		Katılmayan (n=89)		t	p
Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.			Ss	Ort.	Ss			
Psikolojik İyi Oluş	5.54	1.04	5.45	1.34	0.53	0.60	5.65	1.07	5.30	1.29	2.13	0.04
Yaşam Memnuniyeti	4.16	1.39	4.28	1.39	0.60	0.55	4.29	1.33	4.10	1.47	1.02	0.31
Takdir Etme	4.13	0.67	4.03	0.71	1.06	0.29	4.15	0.71	4.00	0.65	1.57	0.12
Sosyal Etkileşim	4.45	0.56	4.27	0.75	2.03	0.04	4.44	0.61	4.29	0.70	1.76	0.08
Karşılılık	4.40	0.70	4.16	0.99	1.92	0.06	4.40	0.74	4.16	0.95	2.03	0.04
Benlik Saygısı	4.30	0.52	4.11	0.77	2.19	0.03	4.29	0.58	4.12	0.71	1.93	0.06

Gençlik merkezine üyelik süresi ile ölçek puanları arasında gerçekleştirilen korelasyon analizine ilişkin sonuçlar tablo 7’de sunulmuştur. Sonuçlar, gençlik merkezine üyelik süresi ile PİÖÖ ($r=0.20$, $p<0.01$) ve YMÖ ($r=0.14$, $p<0.05$) arasındaki ilişkinin pozitif ve düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu bulguya göre katılımcıların gençlik merkezine üyelik süreleri arttıkça psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyeti puanları da artmaktadır.

Tablo 7

Gençlik Merkezine Üyelik Süresi ile Ölçek Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	
	r	p
Psikolojik İyi Oluş	0.20	0.00
Yaşam Memnuniyeti	0.14	0.04
Takdir Etme	-0.01	0.86
Sosyal Etkileşim	0.06	0.43
Karşılılık	0.02	0.75
Benlik Saygısı	0.12	0.08

Gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucuna göre psikolojik iyi oluş ile yaşam memnuniyeti ($r=0.57$, $p<0.01$), ‘Takdir Etme’ ($r=0.34$, $p<0.01$), ‘Sosyal Etkileşim’ ($r=0.49$, $p<0.01$), ‘Karşılılık’ ($r=0.46$, $p<0.01$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($r=0.47$, $p<0.01$) faktörleri arasındaki ilişkinin pozitif ve orta düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca yaşam memnuniyeti ile ‘Takdir Etme’ ($r=0.16$, $p<0.05$), ‘Sosyal Etkileşim’ ($r=0.19$, $p<0.01$), ‘Karşılılık’ ($r=0.27$, $p<0.01$) ve ‘Benlik Saygısı’ ($r=0.16$, $p<0.05$) faktörleri arasındaki ilişkinin pozitif ve düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir (Tablo 8).

Tablo 8

Ölçek Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	Psikolojik İyi Oluş		Yaşam Memnuniyeti	
	r	p	r	p
Yaşam Memnuniyeti	0.57	0.00		
Takdir Etme	0.34	0.00	0.02	0.16
Sosyal Etkileşim	0.49	0.00	0.00	0.19
Karşılılık	0.46	0.00	0.00	0.27
Benlik Saygısı	0.47	0.00	0.02	0.16

Gerçekleştirilen analizler sonucunda regresyon modelinin genel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Regresyon analizi sonucunda ‘Karşılılık’ algısının ($\beta=0.21$) psikolojik iyi oluşun anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmüştür ($R=0.52$, $R^2=0.26$). ‘Karşılılık’ algısı psikolojik iyi oluşun %26’sını açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin psikolojik iyi oluş üzerindeki görece önem sırası; karşılılık, sosyal etkileşim, benlik saygısı ve takdir etmedir (Tablo 9).

Tablo 9

Psikolojik İyi Oluşun Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	1.34	0.51		2.62	0.01
Takdir Etme	0.06	0.13	0.04	0.51	0.61
Sosyal Etkileşim	0.35	0.22	0.20	1.58	0.12
Karşılılık	0.29	0.12	0.21	2.36	0.02
Benlik Saygısı	0.27	0.21	0.15	1.24	0.22

$R=0.52$, $R^2=0.26$, $F(4, 209)=19.56$, $p=0.000$

Gerçekleştirilen tek yönlü ANOVA testine göre kurulan regresyon modelinin genel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Regresyon analizi sonucunda ‘Karşılılık’ algısının ($\beta=0.27$) yaşam memnuniyetinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu belirlenmiştir ($R=0.52$, $R^2=0.26$). ‘Karşılılık’ algısının yaşam memnuniyetinin %6’sını açıkladığı tespit edilmiştir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin yaşam memnuniyeti üzerindeki görece önem sırası; karşılılık, benlik saygısı, sosyal etkileşim ve takdir etmedir (Tablo 10).

Tablo 10

Yaşam Memnuniyetinin Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	2.29	0.68		3.36	0.00
Takdir Etme	0.06	0.17	0.03	0.37	0.71
Sosyal Etkileşim	0.13	0.30	0.06	0.45	0.65
Karşılılık	0.45	0.16	0.27	2.72	0.01

Benlik Saygısı	-0.20	0.29	-0.09	-0.70	0.49
-----------------------	-------	------	-------	-------	------

$R=0.27$, $R^2=0.06$, $F_{(4, 209)}=4.16$, $p=0.003$

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular bu bölümde değerlendirilerek yorumlanmış, literatür taraması sonucunda ulaşılan bulgular ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

Cinsiyet değişkenine göre elde edilen bulgular göz önüne alındığında psikolojik iyi oluş (PİO) ve yaşam memnuniyeti puan ortalamaları ile GME takdir etme, sosyal etkileşim, karşılılık ve benlik saygısı faktör puanlarının anlamlı farklılaşmadığı görülmüştür. İlgili literatür tarandığında Çağlayan-Tunç (2020), Karademir ve Açıık (2020), Parvizi ve Özabacı (2022) ile Salleh ve Mustaffa (2016) tarafından ele alınmış olan çalışmalarda da katılımcıların psikolojik iyi oluşlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Buna karşın Elmas vd. (2021) yapmış oldukları araştırmada kadınların PİO düzeylerinin erkeklerden yüksek olduğunu, Gómez-Baya vd. (2018) ise erkek katılımcıların PİO düzeylerinin kadınlardan yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Yaşam memnuniyetine ilişkin literatür incelendiğinde çalışmamızı destekler nitelikte araştırmalar olduğu gibi (Elaman ve Karaçam, 2023; Güler, 2020; Korkmaz vd., 2018), erkek (Moksnes ve Espnes, 2013; Yazıcı ve Somoğlu, 2023) ve kadın (Baştuğ ve Duman, 2010; Patel vd., 2018) katılımcıların puanlarının yüksek olduğu çalışmalarda mevcuttur. Katılımcıların psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetlerinin cinsiyete göre farklılık göstermemesinin nedeni olarak bulunmuş oldukları ortam ve şartlardan memnun olma durumlarının kadın ve erkek katılımcılara göre değişmediği, ihtiyaçlarının genel anlamda karşılanmasıyla birlikte yaşamlarından memnun olduklarını ve bunun da psikolojik iyi oluş düzeylerini etkilediği söylenebilir. Diğer yandan GME faktörlerine ilişkin bulgular incelendiğinde Barsbuğa (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırmada da GME takdir etme, sosyal etkileşim, karşılılık ve benlik saygısı faktör puanlarının anlamlı farklılaşmadığı görülmüştür. Akiş (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise yalnızca benlik saygısı faktör puanlarının erkek katılımcılar lehine farklılaştığı, takdir etme, sosyal etkileşim ve karşılılık faktör puanlarının ise farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yine benzer şekilde Bektaş'ın (2021) yapmış olduğu çalışmada da spor etkinlikleri gönüllü motivasyonunun cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Farklı çalışmalarda ise benzer şekilde katılımcıların kişiler arası ilişkiler boyutu ve spor organizasyonları gönüllü motivasyonu toplam puanlarının farklılaşmadığı görülmüştür (Er ve Güzel-Gürbüz, 2021; Fişne, 2017). Diğer taraftan erkek katılımcıların gönüllü motivasyonu puanlarının daha yüksek olduğu çalışmalara da rastlanılmıştır (Berber ve Terekli, 2019). Araştırma bulgumuz ve ilgili literatür ele alındığında katılımcıların gönüllü motivasyonlarının cinsiyete göre farklılaşmamasında aynı veya benzer faaliyet ve etkinliklerde görev almalarının etkili olduğu söylenebilir.

Sportif etkinliklerde düzenli olarak görev alan gönüllü gençlerin psikolojik iyi oluş ve sosyal etkileşim puanlarının daha yüksek olduğu, GME yaşam memnuniyeti, takdir etme, karşılılık ve benlik saygısı puanlarının ise farklılaşmadığı görülmüştür. Araştırma grubunun yaş ortalaması dikkate alındığında katılımcıların genellikle üniversite öğrencilerinden oluştuğu söylenebilir. Bu nedenle okul ve günlük yaşam faaliyetlerinin dışında çeşitli etkinliklerde görev almanın katılımcıların PİO ve sosyal etkileşim puanlarının daha yüksek çıkmasını sağlamış olabilir. Öte yandan etkinliklerde görev almanın yaşamdan memnun olma durumunu değiştirmeyeceği düşünülmektedir. Nitekim gönüllülük herhangi bir çıkar beklemeden gerçekleştirilen faaliyetlerdir. Ayrıca gönüllü olarak faaliyetlere katılımın karşılık beklemeden gerçekleştirildiği düşünüldüğünde katılımcıların ilgili kurum ya da çevreden takdir edilme ve karşılık beklememelerinin elde edilen sonuç üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Sportif etkinliklerde görev alma amacı serbest zamanı değerlendirmek olan katılımcıların psikolojik iyi oluş puanları anlamlı bir şekilde farklılık gösterirken, yaşam memnuniyeti, takdir etme, sosyal etkileşim, karşılılık ve benlik saygısı puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Diğer yandan sportif etkinliklerde görev alma amacı sosyal ilişki kurmak olan gönüllü gençlerin psikolojik iyi oluş, takdir etme, sosyal etkileşim ve benlik saygısı puanları daha yüksek iken, yaşam memnuniyeti ve karşılılık puanları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Psikolojik anlamda kendini iyi hissetmek amacıyla sportif etkinliklerde görev alan katılımcıların sosyal etkileşim ve benlik saygısı puanları daha yüksek iken, psikolojik iyi oluş, yaşam memnuniyeti, takdir etme ve karşılılık puanları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Ayrıca topluma katkıda bulunmak amacıyla sportif etkinliklerde görev alan gençlerin psikolojik iyi oluş ve karşılılık puanları daha yüksektir. Topluma katkıda bulunmak amacıyla sportif etkinliklerde görev alan katılımcıların yaşam memnuniyeti, takdir etme, sosyal etkileşim ve benlik saygısı puan ortalamalarının ise anlamlı farklılaşmadığı görülmüştür. Yapılan araştırmalarda da gençlik merkezi gönüllülerinin topluma katkıda bulunmak, serbest zamanı değerlendirmek, farklı insanlarla beraber olmak ve yeni arkadaşlar edinmek amacıyla faaliyetlere katıldıkları belirtilmiştir (Yılmaz vd., 2019). Artan vd. (2018) çalışmasında üniversite öğrencilerinin sosyalleşme amacıyla faaliyetlerde gönüllü olduklarını daha sonra bunu kariyer gelişimi ve serbest zamanı değerlendirmenin takip ettiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca aynı çalışmada katılımcılar gönüllü faaliyetlere katılımlarının kariyerlerine katkısının olduğunu belirtmişlerdir. Diğer taraftan Atçı vd. (2014) düzenlenen bir spor organizasyonunda görev alan gönüllü gençlerin gönüllü olma nedenlerinin neler olduğunu ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda gönüllü motivasyonunu belirleyen en önemli faktörün kariyer yönelimi olduğu belirlenmiştir. Yine aynı çalışmada topluma duyarlılık, kişisel gelişim ve kişilerarası ilişkiler de bireyleri gönüllü olmaya teşvik eden faktörler arasında sıralanmıştır. Van Den Berg vd. (2015) çalışmasında katılımcıları gönüllü olmaya teşvik eden motivasyonel faktörlerden bazılarının toplum

içerisinde aktif olma, boş zamanı iyi değerlendirme ve kendini iyi hissetme olduğunu belirtmişlerdir. Başka bir çalışmada ise benzer şekilde spor organizasyonlarında görev alan gönüllüler için en önemli motivasyonel faktörün kariyer olduğu ifade edilmiştir (Sharififar vd., 2011). Bireylerin bir faaliyete katılması ve aynı zamanda katılmayı devam ettirmesi motivasyonel faktörlerle açıklanabilmektedir. Bu doğrultuda faaliyetlerde gönüllü olarak görev yapan bireylerin maddi anlamda bir kazanç beklemeden faaliyette görev almalarına etki eden faktörler olduğu söylenebilir. Literatür desteğiyle ifade edildiği gibi bu faktörlerin genel anlamda serbest zamanı değerlendirmek, sosyal ilişki kurmak, kariyer gelişimine katkı sağlamak ve topluma katkıda bulunmak olduğu görülmüştür. Dolayısıyla topluma katkı sağladığını gören bireylerin psikolojik iyi oluşlarının daha yüksek çıkması beklenen bir durumdur. Ayrıca bu kişilerin toplumdan en azından değer görme anlamında karşılık bekledikleri de söylenebilir. Diğer taraftan gönüllü gençlerin serbest zamanlarını aktif ve verimli bir şekilde değerlendirmelerinin onların psikolojik iyi oluşlarına olumlu yönde yansıdığı düşünülmektedir. Buna ek olarak sosyal ilişki kurmak amacıyla etkinliklerde görev alan katılımcıların farklı ortamlarda bulunması ve yeni arkadaşlıklar edinmelerinin onların ortam içerisinde takdir edilmelerine, sosyal etkileşimlerinin artmasına, psikolojik anlamda kendilerini iyi hissetmelerine ve benlik saygılarının artmasına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Gençlik merkezine üyelik süresi ile ölçeklerden alınan puanlara ilişkin korelasyon sonuçlarına göre gençlik merkezine üyelik süresi ile PİO ve yaşam memnuniyeti arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki vardır. Diğer bir ifadeyle gönüllü gençlerin gençlik merkezine üyelik süresi arttıkça PİO ve yaşam memnuniyetleri de artmaktadır. Gençlik merkezine üyelik süresinin artması katılımcıların gönüllü faaliyetlerde uzun süre yer aldığını göstermektedir. Bu doğrultuda bireylerin hem farklı etkinliklerde görev alması hem de katılımdan memnun olarak görev almaya devam etmek istemesinin psikolojik iyi oluşunu ve yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği düşünülmektedir. Öyle ki Lu vd. (2019) çalışmasında gönüllü olarak görev yapmanın yaşam memnuniyeti ile yakından ilişkili olduğunu belirtmiştir. Aynı çalışmada sportif faaliyetlerde daha fazla görev alan öğrencilerin daha yüksek yaşam memnuniyetine sahip oldukları da ifade edilmiştir. Psikolojik iyi oluş ile yaşam memnuniyeti, GME faktörleri olan takdir etme, sosyal etkileşim, karşılıklık ve benlik saygısı arasında pozitif yönde ilişkinin varlığı söz konusudur. Diğer yandan yaşam memnuniyeti ile GME faktörleri olan takdir etme, sosyal etkileşim, karşılıklık ve benlik saygısı arasında da pozitif yönde ilişki vardır. Faktörler arasındaki pozitif ilişki değerlendirildiğinde ulaşılan sonucun beklenen bir durum olduğu ifade edilebilir. Nitekim bireyin yapmış olduğu görev sonucunda çevresinden takdir ve karşılık görmesi, sosyal etkileşiminin artması onun psikolojik iyi oluşunu ve yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Diğer yandan psikolojik anlamda kendini iyi hisseden bir kişinin yaşamdan memnun olma ve benlik saygısının da olumlu yönde etkilenmesi beklenmektedir. Yüceant (2023) da çalışmasında PİO ve yaşam memnuniyeti arasında pozitif ilişkinin olduğunu tespit

etmiştir. Margolis vd. (2018) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada PİO ile yaşam doyumunun istatistiki açıdan anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Spor gönüllüleri üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada ise motivasyonun yaşam memnuniyeti üzerinde etkisinin olduğu belirtilmiştir (Özsoy, 2022). Özetle belirtmek gerekirse yapılan çalışmalar gönüllülük ve iyi oluş arasında pozitif ilişkinin varlığını ortaya çıkarmıştır (Stukas vd., 2016; Thoits, 2013).

Çalışmaya katılan gönüllü gençlerin PİO ve karşılılık algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Analiz sonucunda karşılılık algısının psikolojik iyi oluştaki varyansın %26'sını açıkladığı belirlenmiştir. Diğer yandan katılımcıların yaşam memnuniyetleri ve karşılılık algılarının anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre karşılılık algısının yaşam memnuniyetinin %6'sını açıkladığı görülmüştür. Özellikle genç yaştaki bireylerin yapmış oldukları görev sonrasında etrafındaki kişilerden karşılık görmelerinin onların kendilerini değerli hissetmelerine, faydalı işler gerçekleştirmiş olduklarının farkına varmalarına ve dolaylı olarak da olsa etkinliklerde görev almaya devam etmek istemelerine neden olacaktır. Bu nedenle gönüllü gençlerin görev aldıkları faaliyetler sonrasında ilgili kurum ya da çevreden karşılık görmelerinin onların psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetlerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Çalışma sonucunda cinsiyet değişkeninin ele alınan ölçek puanları üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. Sportif etkinliklerde gönüllü olarak düzenli görev alan katılımcıların psikolojik iyi oluş ve sosyal etkileşimleri daha yüksektir. Sosyal ilişki kurmak amacıyla faaliyetlerde görev alan katılımcıların psikolojik iyi oluş, takdir etme, sosyal etkileşim ve benlik saygıları daha yüksektir. Psikolojik anlamda kendini iyi hissetmek amacıyla gönüllü faaliyetlere katılan gençlerin sosyal etkileşim ve benlik saygıları daha yüksektir. Topluma katkıda bulunmak amacıyla görev alan gençlerin ise psikolojik iyi oluş ve karşılılık puanları daha yüksektir. Gençlik merkezine üyelik süresi arttıkça gönüllü gençlerin PİO ve yaşam memnuniyetleri de artmaktadır. Ele alınan tüm ölçek puanları arasında pozitif bir ilişki söz konusudur. Diğer yandan karşılılık algısı psikolojik iyi oluşun %26'sını; yaşam memnuniyetinin ise %6'sını açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu çalışma Ağrı ve Erzincan illerindeki Gençlik Merkezlerine üye olan ve sportif etkinliklerde gönüllü olarak görev alan gençler, çalışmada kullanılan ölçme araçları ve katılımcıların 2023 yılında toplanan verilere verdikleri cevaplar ile çalışma kapsamında gerçekleştirilen analiz yöntemleriyle sınırlıdır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda; Çalışmanın yalnızca Ağrı ve Erzincan illerinde gerçekleştirilmesi nedeniyle farklı iller ve kuruluşlara bağlı olarak gönüllü faaliyetlerde bulunan ve daha geniş örneklem gruplarının yer aldığı gruplar ile araştırmalar yürütülebilir. Gönüllülük faaliyetlerinin bireyler üzerindeki psikolojik etkileri farklı değişkenler (yaşam doyumu, psikolojik sağlık vb.) kapsamında ele alınabilir. Literatür incelendiğinde bazı değişkenler açısından çalışmamız sonuçlarıyla örtüşmeyen durumların olduğu görülmektedir. Bu nedenle ele almış

olduğumuz bağımlı ve bağımsız değişkenler ile ilgili deneysel çalışmalar planlanabilir, sonuçların arkasında yatan nedenlerin daha derinlemesine araştırılması amacıyla nitel araştırmalar yapılabilir. Diğer yandan araştırma sonucunda da görüldüğü üzere gönüllü faaliyetlere katılım psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetine pozitif yönde katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda özellikle üniversitelerde gönüllülük faaliyetleri ve gençlik merkezlerinin etkinlikleri ile ilgili program ve seminerler düzenlenerek konu hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir. Gönüllü olarak katılım sağlanan faaliyetlerde herhangi bir karşılık beklenmese de çalışmamız sonucunda da görüldüğü üzere katılımcılara verilen karşılık onların psikolojik iyi oluş ve yaşam memnuniyetlerine pozitif yönde etki etmektedir. Nitekim maddi anlamda bir karşılık olmasa da gönüllü bireylerin daha çok onore edilmesi ve ödüllendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Diğer yandan etkinliklere katılımında belirli bir zaman ya da etkinlik sayısı dikkate alınarak farklı ödüllendirmeler (eğitim hakkı, tatil hakkı, belirli bir miktar karşılığında istenilen dijital ürünün alınması vb.) yapılabilir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Sağlık ve Spor Bilimleri Etik Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 27 Ekim 2023

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 10/07

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında iki yazar da eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akın, A., ve Yalnız, A. (2015). Yaşam memnuniyeti ölçeği (YMÖ) Türkçe formu: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54), 95-102. <https://doi.org/10.17755/esosder.68461>
- Akiş, M. S. (2019). Sivil toplum kuruluşlarında (STK) gönüllü motivasyon kaynaklarının sosyo demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (15), 40-61.
- Artan, T., Taşçı, A., ve Başçılar, M. (2018). Üniversite öğrencilerinin gönüllü olma motivasyonları ile özgeciler düzeyleri arasındaki ilişki. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(26), 2483-2493.
- Atçı, D., Yenipınar, U., ve Unur, K. (2014). Gönüllü olma nedenleri: Mersin 2013-XVII. Akdeniz oyunları örneği. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3), 42-56.
- Auld, C., ve Cuskelly, G. (2001). Behavioural characteristics of volunteers: Implications for community sport and recreation organisations. *Australian Parks and Leisure*, 4(2), 29-37.
- Bang H., ve Chelladurai, P. (2009). Development and validation of the volunteer motivations scale for international sporting events (VMSISE). *International Journal of Sport Management and Marketing*, 6(4), 332-350. <https://doi.org/10.1504/IJSMM.2009.030064>

- Barsbuğa, Y. (2016). *Evaluation of motivation among individuals voluntarily assigned in recreative activities*. 2nd International Conference on the Changing World and Social Research (pp. 1009-1015). Barcelona, Spain.
- Baştuğ, G., ve Duman, S. (2010). Examining life satisfaction level depending on physical activity in Turkish and German societies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 4892-4895. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.790>
- Bektaş, S. (2021). *Spor etkinliklerinde gönüllülük motivasyonu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Denizli.
- Berber, S., ve Terekli, M. S. (2019). Spor etkinliklerinde gönüllü yönetimi ve motivasyonu. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences (ATRSS)*, 2(1), 95-121. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3360339>
- Büyüköztürk, Ş. (2015). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (21. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Clary, E. G., ve Snyder, M. (1999). *The motivations to volunteer: Theoretical and practical considerations*. *Current Directions in Psychological Science*, 8(5), 156-159.
- Çağlayan-Tunç, A. (2020). Anxiety and psychological well-being levels of faculty of sports sciences students. *International Education Studies*, 13(5), 117-124. <https://doi.org/10.5539/ies.v13n5p117>
- Çevik, A., ve Gürsel, F. (2015). Gönüllü motivasyon envanteri: Türk popülasyonuna uyarlanması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 83-92. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000272
- Diener, E., Lucas, R. E., ve Oishi, S. (2018b). Advances and open questions in the science of subjective well-being. *Collabra: Psychology*, 4(1), 15. <https://doi.org/10.1525/collabra.115>
- Diener, E., Oishi, S., ve Tay, L. (2018a). Advances in subjective well-being research. *Nature Human Behaviour*, 2(4), 253-260. <https://doi.org/10.1038/s41562-018-0307-6>
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., ve Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125(2), 276-302. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.125.2.276>
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D., Oishi, S., ve Biswas-Diener, R. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 97(2), 143-156. <https://doi.org/10.1007/s11205-009-9493-y>
- Dwyer, P. C., Bono, J. E., Snyder, M., Nov, O., ve Berson, Y. (2013). Sources of volunteer motivation: Transformational leadership and personal motives influence volunteer outcomes. *Nonprofit Management and Leadership*, 24(2), 181-205. <https://doi.org/10.1002/nml.21084>
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elaman, S., ve Karaçam, A. (2023). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş stresinin yaşam memnuniyeti ve iş doyumuna olan etkisinin incelenmesi*. İzmir: Duvar Yayınları.
- Elmas, L., Yüceant, M., Ünlü, H., ve Bahadır, Z. (2021). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile psikolojik iyi oluş durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *SPORTIVE*, 4(1), 1-17.
- Er, B., ve Güzel-Gürbüz, P. (2021). Uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü motivasyonu ile serbest zaman doyum düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 152-172. <https://doi.org/10.25307/jssr.906958>
- Erdoğan, N., Bircan, H. M., Sayın, Z., ve Aydemir, Ö. F. (2020). *Genç gönüllülerin motivasyonu STK'larda devamlılığı sağlayan faktörler*. Kurumsal Yönetim Akademisi. <https://dx.doi.org/10.26414/ky0002>
- Esmond, J., ve Dunlop, E. (2004) *Developing the volunteer motivation inventory to assess the underlying motivational drives of volunteers in Western Australia*. Motivation Final Report. CLAN WA Inc.
- Fişne, M. (2017). *Kişilik özelliklerinin sporda gönüllülük motivasyonu üzerine etkisi: uluslararası spor organizasyonlarında görev alan gönüllülere yönelik bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Sivas.
- Gómez-Baya, D., Lucia-Casademunt, A. M., ve Salinas-Pérez, J. A. (2018). Gender differences in psychological well-being and health problems among European health professionals: Analysis of psychological basic needs and job

satisfaction. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(7), 1474. <https://doi.org/10.3390/ijerph15071474>

Güder, N. (2006). STK'lar için gönüllülük ve gönüllü yönetimi rehberi. Ankara: Sivil Toplum Geliştirme Merkezi.

Güler, A. (2020). Benlik saygısı ve yaşam memnuniyeti ilişkisi: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi öğrencileri örneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 37(2), 321-329. <https://doi.org/10.32600/huefd.687279>

Gültekin, Z., ve Polatçı, S. (2022). İş güvencesizliğinin psikolojik iyi oluşa ve performansa etkisinde meslekî bağlılığın aracılık rolü. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (34), 19-36. <https://doi.org/10.18092/ulikidince.948051>

Karademir, T., ve Açak, M. (2020). Antrenörlük ve öğretmenlik bölümü öğrencilerinin akademik iyimserlik ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 531-542. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.566586>

Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 uygulamaları*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Keyes, C. L. M., Shmotkin, D., ve Ryff, C. D. (2002). Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007-1022. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.82.6.1007>

Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd Edition) New York: Guilford Press.

Korkmaz, E., Çiçek, C., ve Tektaş, N. (2018). Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri ve yaşam memnuniyetleri ilişkisi; *Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi örneği*. II. International Symposium on Economics, Finance and Econometrics (ss. 637-646). Balıkesir, Türkiye.

Lavallee, L. F., Hatch, P. M., Michalos, A. C., ve Mckinley, T. (2007). Development of the contentment with life assessment scale (CLAS): Using daily life experiences to verify levels of self-reported life satisfaction. *Social Indicators Research*, 83, 201-244. <https://doi.org/10.1007/s11205-006-9054-6>

Lu, W. C., Cheng, C. F., Lin, S. H., ve Chen, M. Y. (2019). Sport volunteering and well-being among college students. *Current psychology*, 38, 1215-1224. <https://doi.org/10.1007/s12144-017-9663-z>

Luhmann, M., Hofmann, W., Eid, M., ve Lucas, R. E. (2012). Subjective well-being and adaptation to life events: A meta-analysis on differences between cognitive and affective wellbeing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 102(3), 592-615. <https://doi.org/10.1037/a0025948>

Margolis, S., Schwitzgebel, E., Ozer, D. J., ve Lyubomirsky, S. (2018). A new measure of life satisfaction: The riverside life satisfaction scale. *Journal of Personality Assessment*, 101(6), 621-630. <https://doi.org/10.1080/00223891.2018.1464457>

Mert, M., ve Ardahan, F. (2014). Yaşam doyumunu duygusal zekâ ve rekreatif doğa sporları yapmanın bireylerin ekolojik algısı üzerine etkisi: Türkiye örneği. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 12(4), 50-69.

Moksnes, U. K., ve Espnes, G. A. (2013). Self-esteem and life satisfaction in adolescents-gender and age as potential moderators. *Quality of Life Research*, 22(10), 2921-2928. <https://doi.org/10.1007/s11136-013-0427-4>

Özmutaf, N. M. (2012). Sivil toplum kuruluşlarında kurum felsefesi ve gönüllü takımların yönetsel nitelikleri: Yönetici ve üye perspektifi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 147-166.

Özsoy, D. (2022). *Organizasyonlarda görev almış bireylerin boş zaman yönetimi, motivasyon ve iletişim becerilerinin yaşam memnuniyetine etkisi: Gençlik ve spor gönüllüleri derneği örneği*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.

Parvizi, G., ve Özabacı, N. (2022). Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumlarının yordayıcısı olarak bilişsel esnekliğin rolü. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(1), 65-81.

Patel, A. K., Tiwari, S. K., Singh, S., ve Lindinger-Sternart, S. (2018). Self-esteem and life satisfaction among university students of Eastern Uttar Pradesh of India: A demographical perspective. *Indian Journal of Positive Psychology*, 9(3), 382-386.

Pavot, W., ve Diener, E. (2008). The satisfaction with life scale and the emerging construct of life satisfaction. *The Journal of Positive Psychology*, 3(2), 137-152. <https://doi.org/10.1080/17439760701756946>

- Ringuet, C. (2012). Volunteers in sport: Motivations and commitment to volunteer roles. *Aspetar Sports Med J*(1), 154-161.
- Ryan, R. M., ve Deci, E. L. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development and wellness*. New York, London: The Guilford Press. <https://doi.org/10.1521/978.14625/28806>
- Ryff, C. D. (2013). Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 83(1), 10-28. <https://doi.org/10.1159/000353263>
- Ryff, C. D., ve Singer, B. H. (2008). Know thyself and become what you are: A eudaimonic approach to psychological well-being. *Journal of Happiness Studies*, 9(1), 13-39. <https://doi.org/10.1007/s10902-006-9019-0>
- Salleh, N. A. B., ve Mustaffa, C. S. B. (2016). Examining the differences of gender on psychological well-being. *International Review of Management and Marketing*, 6(S8) 82-87.
- Saygılı, M., Onay, Ö. A., ve Ayhan, M. (2017). Kişilik özellikleri bağlamında yaşam memnuniyeti üzerine bir araştırma. *Yorum-Yönetim-Yöntem Uluslararası Yönetim-Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, 5(2), 61-72.
- Sharififar, F., Jamalian, Z., Nikbakhsh, R., ve Ramezani, Z. N. (2011). Influence of social factors and motives on commitment of sport events volunteers. *International Journal of Sport and Health Sciences*, 5(5), 767-771.
- Stukas, A. A., Hoyer, R., Nicholson, M., Brown, K. M., ve Aisbett, L. (2016). Motivations to volunteer and their associations with volunteers' well-being. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 45(1), 112-132. <https://doi.org/10.1177/0899764014561122>
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği (PİOO): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 374-384.
- Thoits, P. A. (2013). Volunteer identity salience, role enactment, and wellbeing: Comparisons of three salience constructs. *Social Psychology Quarterly*, 76(4), 373-398. <https://doi.org/10.1177/0190272513498397>
- Van Den Berg, L., Cuskelly, G., ve Auld, C. (2015). A comparative study between Australian and South African university sport students' volunteer motives and constraints: sport management and governance. *African Journal for Physical Health Education, Recreation and Dance*, 21(Supplement-1), 127-141.
- Vara, S. (1999). *Yoğun bakım hemşirelerinde iş doyumu ve genel yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Wallace, T., Bhattacharjee, S., Chao, M., Devereux, P., El-Kholy, H., ve Hacker, E. (2015). State of the World's volunteerism report: Transforming governance. *Bonn, Germany, United Nations Volunteers*, 101, 1-77.
- Yazıcı, O. F., ve Somoğlu, M. B. (2023). An investigation into athlete identity and contentment with life from the perspective of sports high school students. *Journal of ROL Sport Sciences*, 4(1), 83-101. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7740603>
- Yılmaz, M., Sertbaş, K., ve Gümüş, H. (2019). Gönüllülerin faaliyetlere katılım nedenleri ve motivasyonel faktörlerin analizi: gençlik merkezleri örneği. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(3), 117-127.
- Yüceant, M. (2023). Düzenli fiziksel aktivitenin stres, kaygı, depresyon, yaşam memnuniyeti, psikolojik iyi oluş ve pozitif-negatif duygu üzerine etkisi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 581-598. <https://doi.org/10.38021/asbid.1248186>

This work by Mediterranean Journal of Sport Science is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)